

Становище на Комитета на регионите относно „обновена социална програма: възможности, достъп и солидарност в Европа на 21-ви век“

(2009/C 200/08)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ ОТПРАВЯ СЛЕДНИТЕ ПРЕПОРЪКИ:

- приветства начина, по който програмата консолидира работата на Комисията в областта на социалната политика. Обновената програма и мерките, предложени в нея, се състоят основно в практическа подготовка, по която Комисията вече започна работа. Следователно програмата съдържа относително малко на брой нови инициативи за увеличаване на популярността и на съдържанието по същество на социалната политика на ЕС;
- акцентира върху важността на социалното и регионалното сближаване за постигане на целите на преразгледаната Лисабонска стратегия и подчертава ролята на участниците на местно и регионално равнище в развитието на този процес;
- заявява, че икономическите и социалните дейности невинаги взаимно се подкрепят и допълват и че трябва да се осигури непрекъснат, ефективен и реципрочен баланс между техните цели и средствата за постигането им. Това е особено важно сега, когато бързите промени в световната икономика увеличават чувството за несигурност сред обществеността;
- подчертава, че трябва систематично да се обръща внимание на социалните ефекти от политиките на ЕС. Например социалните ефекти от съществуването на вътрешния пазар на ЕС понякога са непредвидими и невинаги е възможна достатъчна подготовка за тях;
- настоятелно приканва Комисията да събере съпоставими и многоизмерни резултати от научни изследвания относно увеличаването на ефективността на системите за социална сигурност и в частност привлича вниманието върху общите условия за предоставяне на социални и здравни услуги на местно и регионално равнище предвид ролята на местните и регионалните власти като основни доставчици на такива услуги.

Докладчик: г—н Veikko Kumpuläki (FI/ПЕС) Член на Регионалния съвет на Лапландия

Отправен документ

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Обновена социална програма: възможности, достъп и солидарност в Европа на 21-ви век“

COM(2008) 412 окончателен

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ,

1. приветства начина, по който програмата консолидира работата на Комисията в областта на социалната политика. Обновената програма и мерките, предложени в нея, се състоят основно в практическа подготовка, по която Комисията вече започна работа. Следователно програмата съдържа относително малко на брой нови инициативи за увеличаване на популярността и на съдържанието по същество на социалната политика на ЕС;

2. заявява, че обществените консултации, проведени за целите на прегледа на постигнатото в социалната област в ЕС, спомогнаха за извеждане на преден план на факта, че общественото доверие в ЕС зависи по един или друг начин от съществуването на надеждна европейска социална политика, която представлява основен елемент на европейския социален модел. Изграждането на това доверие е жизненоважно за напредъка, обновяването и отварянето към промени;

3. акцентира върху важността на социалното и регионалното сближаване за постигане на целите на преразгледаната Лисабонска стратегия и подчертава ролята на участниците на местно и регионално равнище в развитието на този процес;

Социалното измерение на Европа

4. заявява, че икономическите и социалните дейности невинаги взаимно се подкрепят и допълват и че трябва да се осигури непрекъснат, ефективен и реципрочен баланс между техните цели и средствата за постигане им. Това е особено важно сега, когато бързите промени в световната икономика увеличават чувството за несигурност сред обществеността;

5. подчертава, че трябва систематично да се обръща внимание на социалните ефекти от политиките на ЕС. Например, социалните ефекти от съществуването на вътрешния пазар на ЕС понякога са непредвидими и невинаги е възможна достатъчна подготовка за тях;

6. счита за важно твърдението в социалната програма, касаещо непреходността на основните социални цели, както и ангажмента на ЕС за хармонично развити, сплотени и приобщаващи общества;

7. заявява, че социалната политика следва да бъде разглеждана и като фактор за опазване и подкрепяне на хармоничното развитие на обществото, а не просто като инструмент за постигане на гъвкавост и промяна;

8. изтъква нуждата от по-широка социална програма и признава важността на обучението през целия живот като основен елемент от тази програма. Въпреки това на обучението не бива да се гледа единствено като на фактор за конкурентоспособност, а трябва да се признае и неговата съществена социална роля. Наред с предоставянето на възможности за успех в индивидуален план, е необходимо да се осигури социална закрила и приобщаване на хората с не толкова успешна реализация;

9. подчертава важността на солидарността между различните демографски групи и поколения, както и между регионите. Дебатът относно промените във възрастовата структура на населението и адекватността и устойчивостта на системите за социална сигурност би трябвало да бъде разширен, за да включва всички възрастови и демографски групи; в тази връзка следва също да се обърне особено внимание на активното участие на хората с увреждания или с частични увреждания;

10. настоятелно приканва Комисията да събере съпоставими и многоизмерни резултати от научни изследвания относно увеличаването на ефективността на системите за социална сигурност и в частност привлича вниманието върху общите условия за предоставяне на социални и здравни услуги на местно и регионално равнище предвид ролята на местните и регионалните власти като основни доставчици на такива услуги;

11. одобрява засилването на сътрудничеството в Европа с цел улесняване на интеграцията на имигрантите и подчертава, че опитът на местните и регионалните власти може да послужи за основа на усилията в тази насока;

Цели на обновената социална програма

12. във връзка с трите общи и взаимосвързани цели отбелязва, че:

— акцентът върху създаването на политика на равни *възможности* не бива да засенчва важността на постигнатите от тази политика резултати;

— при осигуряването на *достъп* не бива да се акцентира прекалено върху предоставянето на услуги и помощи в зависимост от доходите, а по-скоро би трябвало да се популяризира и запазят универсалните възможности за достъп;

— проявата на *солидарност* означава и гъвкавост при отчитането на различните нужди на отделните региони, когато се определят целите на европейските политики и фондове.

13. отбелязва, че участниците на местно и регионално равнище могат да имат съществен принос за задоволяване на потребностите на ЕС, свързани с иновацията и развитието. Обновената социална програма следва да позволява техният опит да бъде използван по ефективен начин;

Основни цели

14. счита за положително продължаването на редица дейности, насочени към децата и младежта, и обръща особено внимание на важноста на превантивните мерки в това отношение;

15. отбелязва, че при подобряването и оценяването на качеството на образователните системи следва да се акцентира не само върху образователните постижения на децата, но и върху тяхното благополучие, безопасност и щастие. Освен това следва да се обърне особено внимание и на педагогическите умения на учителите, както и на целта, свързана с постигането на равенство на всички нива в образованието;

16. в тази връзка настоява отвореният метод на координация да бъде насочен към отчитането и развиването на добри решения и практики на местно и регионално равнище, както и към разпространението на информация, така че те да се прилагат по-широко; в този контекст КР напомня, че отвореният метод на координация представлява доброволно сътрудничество между държавите-членки;

17. отбелязва, че растежът и заетостта сами по себе си не са достатъчна гаранция за социално справедливо общество, а е необходима също така ефективна и отговорна социална политика на всички равнища;

18. акцентира върху необходимостта от събиране и разпространение на широка и разнообразна информация, която да позволява създаване на ефективни модели на гъвкавост и сигурност;

19. подчертава, че обучението през целия живот трябва да бъде в интерес на всички възрастови и демографски групи, а така също и достъпно за всички, въпреки че за това е необходимо повишаване на осведомеността на населението, и че развиването на висококачествено образование за възрастни изисква широко сътрудничество на всички управленски равнища, както и между различните заинтересовани страни. Що се отнася до професионалното обучение, особено важно е да се гарантира, че образованието осигурява нужните за наемане на работа умения и че, когато е необходимо, образователната система може да отговори много бързо на нововъзникналите образователни потребности. Предвиждането на образователните потребности следва по възможност да се развива и чрез сътрудничество с местните и регионалните власти;

20. посочва, че обществото се нуждае и от специалисти, притежаващи подходяща квалификация за предоставяне на здравни грижи, поради което тя следва да бъде упомената като част от „набора от съвременни умения“, посочен в социалната програма;

21. акцентира върху необходимостта от нови форми на образование, които съчетават работа и учене, и призовава публичните власти, работодателите и гражданите открито да обсъдят отговорностите си във връзка с тези дейности, съчетаващи работа и учене;

22. обръща особено внимание на целта, свързана с подобряването както на качеството на работните места, така и на резултатите от работата, и счита, че е важно да се разпространяват свързаните с това научни данни и най-добри практики;

23. приветства ангажимента на Комисията да гарантира, че няма противоречие между основните права и свободи, залегнали в Договора, и призовава Комисията да се запознае с натрупания опит в тази област, включително на местно и регионално равнище;

24. отбелязва, че при анализа и развитието на европейските здравни системи следва да бъдат отчетени техните по-широки аспекти, включително възможността за планиране, качеството и достъпността на услугите и работната ръка. Като основни доставчици на обществени социални и здравни услуги, местните и регионалните власти са основни партньори в този процес;

25. силно приветства ангажимента на Комисията да гарантира, че правилата на единния пазар и конкуренцията улесняват разработването на качествени и достъпни за всички социални услуги. Това означава да се осигури стабилна правна основа за услугите от общ интерес, както и да се създадат необходимите канали за открито разискване и взимане на решения по отношение на проблемите, свързани с координирането на социалните услуги и правилата на единния пазар. Опитът на местно и регионално равнище следва да бъде систематично събиран, с цел да се осигури наличието на достатъчна информация и по-широкото използване на най-добри практики. Това задължение обаче не включва изисквания към държавите-членки да предоставят подробни доклади и не трябва да поражда несъразмерна административна тежест за местните и регионалните власти;

26. препоръчва в усилията на ЕС за борба срещу бедността и социалното изключване да се даде приоритет на социалните права и солидарността и да се обърне сериозно внимание на това дали хранителните програми и банки би трябвало да бъдат част от европейската социална държава през 21-ви век;

27. счита, че е от основно значение да се насърчава равенството между половете, да се премахне разликата в заплащането на жените и мъжете и да се постигне ефективно съчетаване на професионалния и личния живот;

28. одобрява акцента върху новия политически приоритет, свързан с недискриминацията, и изтъква значителния потенциал на Европейския съюз да се превърне в лидер в тази област;

Основни виждания на Комитета на регионите

29. одобрява всеобхватността на програмата, която обединява дейности от различни области; въпреки това, настоятелно приканва Комисията да гарантира, че този подход няма да остави встрани основните предизвикателства пред традиционната социална политика, като например увеличаващите се разлики в доходите и нарастващото неравенство, и необходимите за тяхното преодоляване стъпки;

30. отбелязва, че действията, представени в програмата, често имат множество различни и понякога противоречиви измерения, които изискват подробен анализ. Например, във връзка с насърчаването на мобилността, трябва да се обърне внимание също и на проблемите, произтичащи от това, че младите хора напускат някои райони, което води до изкривяване на възрастовата структура на населението там. Комитетът подчертава нуждата от защита на „немобилната“ част от населението и осигуряване на равни възможности в по-непривлекателните райони. Следва да бъдат отчетени и фактори като въздействието на повишената мобилност върху околната среда;

31. подчертава, че отвореният метод на координация, подобно на всички останали методи, използвани в европейската социална политика, следва да се развива въз основа на нуждите на социалната политика в отделните държави-членки — в практиката тези нужди личат най-добре на местно и регионално равнище. Тъй като

държавите-членки и условията в техните региони са много разнородни, въвеждането на количествени цели в областта на социалната политика може да се окаже проблемно. Отворената координация на европейско равнище трябва да се подобри най-вече като се приложи към някои основни въпроси, като се повиши ефективността на отчитането и научноизследователската дейност и като се засили ролята на конкретните познания, натрупани на местно и регионално равнище, при осъществяването и развиването на координационни процеси. Това би могло значително да повиши ефективността и популярността на метода, а оттам и качеството на европейската социална политика, която е важен елемент на проекта за европейска интеграция. Понастоящем връзката между отворения метод на координация и местното и регионалното самоуправление е все още прекалено слаба;

32. изтъква ролята и потенциала на социалния диалог на европейско равнище за подготовката и осъществяването на инициативи в рамките на програмата на равнище местно и регионално самоуправление и счита, че е важно този диалог да бъде укрепен.

Брюксел, 22 април 2009 г.

Председател
на Комитета на регионите
Luc VAN DEN BRANDE
